

ÖZET: Protokolün geçerliliği sorunu hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-914619

30.03.2021

Konu : (GÖRÜŞ) Protokolün Geçerliliği Sorunu Hk.

.... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.01.2021 tarihli ve 264 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile; İlçeniz genelinde doğalgaz çalışmaları nedeniyle Belediyeniz ile firma arasında protokol imzalandığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından dağıtım lisansı verilen şirketler ile protokol imzalamak ve yapılacak her türlü iş ve işlemlerde Belediye Başkanı ...'ya tam yetki verilmesine ilişkin Meclis Kararı bulunduğu, tüm bu hususlar nazara alındığında doğalgaz dağıtım şirketi ile belediyeyi temsilen Belediye Başkanı arasında imzalanan Protokolün 5 inci maddesindeki herhangi bir ücret talep edilemeyeceğine ilişkin hükmün geçerli olup olmadığı, bu hükmün Belediyece alınacak harçtan muafiyet anlamı taşıyıp taşımadığı, Protokolün Genel Müdürlüğümüze bir üst yazı ile gönderilmesi gerekirken gönderilmediği ve Belediyenizde aslının olmamasının Protokolün geçersiz sayılması anlamına gelip gelmeyeceği hususlarında Genel Müdürlüğümüzün görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 Sayılı Belediye Kanununun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*" başlıklı 15 inci maddesinde;

"Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) *Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.*

b) *Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.*

...
d) *Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.*

... " hükmü,

Mezkûr Kanunun "*Belediye başkanının görev ve yetkileri*" başlıklı 38 inci maddesinde;

"Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

...
g) *Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.*" hükmü,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71 inci maddesinde;

"Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

... " hükmü yer almaktadır.

... Belediye Meclisinin 05.09.2016 tarihli ve 83 numaralı Kararı ile;

"(EPDK) Enerji Piyasasını Düzenleme Kurumu tarafından dağıtım lisansı verilen Belediyemizin de dâhil edilebilmesi konusunda; lisans sahibi şirketler ile protokol imzalamak ve yapılacak olan her türlü iş ve işlemlerde ... Belediye Başkanı ... 'ya tam yetki verilmesine"
karar verilmiştir.

Mezkûr Meclis Kararına istinaden Belediye Başkanı ... ile ... Doğalgaz Dağıtım A.Ş. arasında 19.07.2017 tarihinde imzalanan Protokolün “Mali Hükümler” başlıklı 5 inci maddesine göre;

“... Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. tarafından ... Belediye sınırları içerisinde gerçekleştirecek doğalgaz dağıtım faaliyetlerine ilişkin alt yapı çalışmaları kapsamında yüzey kaplama ve/veya zemin tahrip bedeli gibi (asfalt, parke, beton vb.) her ne ad altında olursa olsun herhangi bir bedel talep edilmeyecek olup, ... Belediyesi tarafında yapılacaktır.”

Mezkûr Protokolün “Diğer Hususlar” başlıklı 7 nci maddesinde;

“ ...

Bu Protokol, protokolde adı geçen ... Belediyesi ve ... Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. yetkililerinin imzası ile yürürlüğe girer.” hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun **15/2/2018 tarihli ve 7099 sayılı Kanunla eklenen ve 10.03.2018 tarihinde yürürlüğe giren** “Altyapı kazı izni harcı” başlıklı mükerrer 79 uncu maddesinde,

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır. Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.” hükmü,

Mezkûr Kanunun 97 nci maddesinde, “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir” hükmü,

Aynı Kanunun 98 inci maddesinde, “Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır” hükmü yer almaktadır.

Buna ilaveten 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesinde, “Vergi kanunlarıyla kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna müttaallik özel mukaveleler vergi dairelerini bağlamaz.” hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun “Doğal gaz piyasa faaliyetleri” başlıklı 4. maddesinde;

“1) Bu Kanuna göre doğal gaz piyasa faaliyetlerinde bulunacak tüzel kişilerin gerekli lisansları almaları şarttır.

...

Dağıtım şirketlerinin yükümlülükleri:

...

9) (Ek:25/11/2020-7257/7 md.) Doğal gaz dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerine ilave edilecek yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine yatırım yapılması talebinde bulunulması halinde; ilgili dağıtım şirketinden teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmaz ve altyapı kazı alanının üst kaplamaları ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılır (Yürürlüğe giriş tarihi: 02.12.2020).

... ” hükmü,

Mezkûr Kanunun “Diğer hükümler” başlıklı 12 nci maddesinin (f) bendinde;

“f) Doğal gazın ithali, satışı, satış fiyatının tespiti ve dağıtımı konusu ile ilgili olarak 1580 sayılı Belediye Kanunu ve 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.” hükmü yer almaktadır.

4646 sayılı Kanun ile; ilgili dağıtım şirketinden teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmayacağı ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm 02.12.2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Mezkûr Protokol; 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda yapılan ve yürürlük tarihi 02.12.2020 olan değişiklikten önce yürürlüğe girmiştir.

İlgili mevzuat hükümlerinin incelenmesi neticesinde anılan protokolün 19.04.2017 tarihinde imzalandığı, altyapı kazı izni harcı uygulamasının 10.03.2018 tarihinde yürürlüğe girdiği, 4646 sayılı Kanunun bahse konu değişikliğinin ise 02.12.2020 tarihinde yürürlüğe girdiği hususları dikkate alındığında;

a) 19.04.2017 tarihi ile 10.03.2018 tarihi arasında harç yükümlülüğü bulunmadığı ve bu tarihler arasında herhangi bir bedel alınıp alınmamasının ise belediyenin takdirinde olduğu,

b) Vergiye/harcı ilişkin mükellefiyete veya vergi/harcı sorumluluğuna yönelik özel sözleşmelerin tahsil dairelerini bağlamayacağı, dolayısıyla altyapı kazı izni harcının protokolle alınmayacağı yönünde karar alınamayacağından 10.03.2018 tarihinden sonra harcın konusunu teşkil eden iş veya işlem olması durumunda bu harcın alınması gerektiği, buna ilaveten harcın konusuna giren işlemlerden ayrıca 2464 sayılı Kanunun 97 nci maddesi kapsamında bir ücret alınmayacağı,

c) 02.12.2020 tarihinden sonra 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılan değişiklik gereği (a) seçeneğinde belirtilen durumu teyiden alt yapı kazı izni dışında diğer ücret veya bedellerin alınmayacağı,

Değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür